

Afdeling: Vastgoed en Infrastructuur
Behandelaar: Mugge, Erik
Telefoonnummer: **0342 - 495 473**

Voorstelnr. 578
Barneveld, 16 april 2020
Portefeuillehouder: P.J.T. van Daalen

Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct: 325

Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Gemeentelijk Rioleringsplan 2016 - 2019; evaluatie 2019 en uitvoeringsplanning 2020**

Gevraagde beslissing:

1. De evaluatie van de uitvoeringsplanning 2019 vast te stellen;
2. De uitvoeringsplanning 2020 vast te stellen;
3. Het benodigde krediet van € 1.542.685,- beschikbaar te stellen;
4. Dit krediet ten laste te brengen van de voorziening van het Gemeentelijk Rioleringsplan;
5. Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan af te ronden in 2020;
6. De Gemeenteraad te informeren door uw besluit ter kennisname aan te bieden via rubriek B;
7. De bijlagen 1, 2 en 3 niet openbaar te maken.

1. Inleiding.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2016 – 2019 is op 2 maart 2016 door de Gemeenteraad vastgesteld.

Het plan bevat zeven doelen en ambities die zijn vertaald naar concrete maatregelen.

Deze maatregelen zijn gebundeld in jaarlijks uit te voeren maatregelprogramma's.

Dit advies toont:

- De maatregelen die in 2019 voor het GRP zijn uitgevoerd en wat deze hebben gekost, zie argument 3.1;
- De maatregelen en activiteiten die in 2020 voor het GRP worden uitgevoerd, wat deze gaan kosten en hoe resterende kredieten en geplande investeringen worden ingezet om de kosten te dekken, zie argument 3.2.
- Hoe de evaluatie 2019 en de uitvoeringsplanning 2020 zich verhouden tot de geraamde jaarlijkse investeringen over de planperiode 2016 -2019 van het GRP, zie Financiën, stand van zaken per eind 2019 en prognose 2020.

2. Beoogd effect.

a) Meetbaar effect:

Uitvoering van de maatregelprogramma's leidt tot het behalen van de ambities en de doelen van het GRP en daarmee tot een doelmatige besteding van de rioolheffing.

b) Maatschappelijk effect:

Met de realisatie van de geplande doelen voert de gemeente de wettelijke watertaken uit en werkt met inwoners en bedrijven aan een klimaat bestendig ingerichte leefomgeving.

3. Argumenten.

1. *Vaststellen evaluatie van de uitvoeringsplanning 2019.*

1.1. In het GRP is vastgelegd dat het College jaarlijks de evaluatie van het uitgevoerde maatregelprogramma vaststelt.

1.2. De vast te stellen bijlage 1: "Evaluatie uitvoering 2019; uitgevoerde activiteiten en financieel overzicht" laat zien welke van de geplande activiteiten zijn uitgevoerd, zijn gestart, of in 2020 en verder worden afgerond.

1.3. Deze bijlage laat ook zien dat aan de uitgevoerde activiteiten € 4.358.976,- is besteed.

2. *Vaststellen uitvoeringsplanning 2020.*

2.1. In het GRP is vastgelegd dat het College jaarlijks de planning van het uit te voeren maatregelprogramma vaststelt.

2.2. De vast te stellen bijlage 2: "Uitvoeringsplanning 2020; activiteiten, kosten en kapitaallasten" toont de voor 2020 geplande activiteiten en de activiteiten die doorlopen vanuit 2019.

2.3. Deze bijlage toont ook de bijbehorende kostenramingen, de te benutten resterende kredieten en de benodigde nieuwe kredieten (kosten) met de kapitaallasten.

2.4. Deze jaarplanning is gebaseerd op hoofdstuk 4 van het GRP 2016 – 2019 en de bijbehorende bijlage 6 met de jaarlijkse maatregelprogramma's.

3. *Krediet beschikbaar stellen voor de uitvoeringsplanning 2020.*

De geraamde kosten voor de uitvoeringsplanning 2020 bedragen € 1.542.685,- waarvoor een krediet beschikbaar is te stellen.

4. *Benodigd krediet ten laste te brengen van de voorziening van het Gemeentelijk Rioleringsplan.*
Aan het beleidsproduct riolering en water is een voorziening GRP gekoppeld om een gelijkmatige ontwikkeling in de lasten te bewerkstelligen. De voorziening vangt tekorten en overschotten in de jaarlijkse exploitatie op.
5. *Afronding huidige Gemeentelijk Rioleringsplan in 2020.*
In het collegeadvies van 12 april 2019 over de evaluatie 2018 en de uitvoeringsplanning 2019 is al vermeld dat de realisatie van het gehele maatregelenpakket een langere doorlooptijd vergt dan eerder was voorzien in de planperiode 2016 -2019.
In 2020 wordt het huidige GRP zoveel mogelijk afgerond. Dan nog uit te voeren maatregelen in Zwartebroek, Harselaar, Barneveld en voor het rioolbeheer schuiven door naar het nieuwe GRP.
Dit afrondingsjaar biedt ook gelegenheid om een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan 2021 - 2026 op te stellen passend in het kader van de Omgevingswet (implementatie 2021).
De genoemde onderwerpen zijn toegelicht bij punt 4: "Financiën; bijzonderheden in de uitvoeringsplanning 2020".
6. *De Gemeenteraad te informeren door uw besluit ter kennisname aan te bieden via rubriek B.*
In het GRP is vastgelegd dat het College jaarlijks de Gemeenteraad informeert over de vastgestelde evaluatie van het uitgevoerde maatregelprogramma en de vastgestelde planning van het uit te voeren maatregelprogramma.
7. *De bijlagen 1, 2 en 3 niet openbaar te maken.*
Deze drie bijlagen zijn niet openbaar omdat ze financiële informatie bevatten waarvan de advies- en aannemingsmarkt gebruik kan maken.

4. Financiën.

Stand van zaken per eind 2019 en prognose 2020:

Bijlage 3: "Totaal Financieel overzicht GRP 2016 - 2019 " biedt hiervoor een overzicht.

Globaal blijkt hieruit dat de investeringsopgave vanuit het voorgaande GRP 2010 – 2014 en de uitvoeringsplannen 2016, 2017, 2018, 2019 € 15,6 miljoen bedraagt.

Hiervan is het krediet van € 1 miljoen voor het afkoppelen van het recreatiegebied Kieftveen afgesloten. Uit nader onderzoek is gebleken dat het overgrote deel van dit gebied al afgekoppeld is.

De investering van € 0,1 miljoen voor de co – financiering van de decentrale afvalwaterzuivering in De Glind vervalt omdat dit pilotproject voor 5 jaar 'on hold' staat.

Hierdoor daalt de investeringsopgave naar € 14,5 miljoen.

Van deze € 14,5 miljoen heeft het College in 2016, 2017, 2018 en 2019 € 9,3 miljoen beschikbaar gesteld, zodat de thans resterende investeringsopgave € 5,2 miljoen bedraagt.

Van de beschikbaar gestelde kredieten à € 9,3 miljoen is € 9,2 miljoen besteed zodat er thans nog € 0,1 miljoen te besteden is.

De resterende investeringsopgave en het nog te besteden krediet bedragen samen € 5,3 miljoen.

De onderstaande tabel toont dat dit nog te besteden bedrag enerzijds bestaat uit "gelabelde" investeringen die wel plaats vinden maar later dan oorspronkelijk gepland en anderzijds uit extra kosten die nodig zijn om de beoogde doelen te bereiken:

Overzicht	Totale investering	Beschikbaar gesteld 2016-2018	Nog uit te voeren 2019 - 2020	Jaar van uitvoering
GRP 2016 - 2019	€ 14,5	€ 9,3	€ 5,2	
Hiervan is gerealiseerd		€ 9,2	€ 0,1	
Totaal nog uit te voeren			€ 5,3	
Extra kosten			€ 0,6	
Totaal nog uit te voeren			€ 5,9	
Specificatie nog uit te voeren				
De Glind ★)			€ 0,6	2020
Zwartebroek ★)			€ 0,5	2020 en verder
Kootwijkerbroek			€ 0,1	2020 en verder
Harselaar West en – Oost ★)			€ 1,9	2020 en verder
Barneveld 2 onvoorziene projecten			€ 0,4	2020 en verder
Afkoppelsubsidie ★)			€ 0,1	2020 en verder
Rioolbeheer			€ 1,7	2020 en verder
Rioolwerk i.k.v. integrale aanpak openbare ruimte in Zwartebroek ★)			€ 0,2	2020 en verder
Onderzoek, planvorming en onderhoud van de meetnetten riolering en grondwater ★)			€ 0,4	2020 en verder
Totaal			€ 5,9	

★) Zie: "Bijzonderheden in de uitvoeringsplanning 2020".

Samenvattend; het totaal van de “gelabelde” investeringen en extra kosten bedraagt circa € 5,9 miljoen. De “gelabelde” investeringen en extra uitgaven vinden plaats in 2020 en verder. Investerings die in 2020 nog niet zijn uitgevoerd of afgerond gaan over naar het nieuwe GRP 2021 – 2026.

De investeringen voor 2020 zijn opgenomen in de uitvoeringsplanning 2020 en in de kredietaanvraag.

De vertraagde uitvoering van maatregelen en de besteding van de bijbehorende kredieten en extra uitgaven hebben geen effect op de rioolheffing.

De “gelabelde” investeringen vinden alleen later dan gepland plaats waarvoor de reserve het “vangnet” vormt en de extra kosten vallen binnen de totale investeringsopgave.

De rioolheffing is tot en met 2025 volledig kostendekkend bij een jaarlijkse tariefstijging van 1,5 %.

Bijzonderheden in de uitvoeringsplanning 2020:

In Garderen zijn de bouw van het nieuwe riolgemaal, het bergbezinkbassin, de 'groene' (open) waterberging en de vergroting van het rioelstelsel uitgevoerd en aan het publiek gepresenteerd tijdens een open dag op 25 januari 2020. Met een nazorgperiode zijn de werkzaamheden medio 2020 af te ronden.

De voorbereiding- en onderzoekkosten om in De Glind het rioelstelsel te verbeteren en hemelwater en afvalwater gescheiden af te voeren zijn hoger uitgevallen dan verwacht. Hiervoor is een aanvullend krediet van € 67.000,- opgenomen.

Het projectbudget om in De Glind het rioelstelsel te verbeteren en hemelwaterwater en afvalwaterwater gescheiden af te voeren is hoger dan geraamd. Een aanvullend krediet van € 600.000,- is nodig omdat:

- a) In afwijking van het oorspronkelijke uitgangspunt het definitieve ontwerp is aangepast en gericht op zowel een robuuste- en klimaatbestendige waterhuishouding voor de afvoer van het afgekoppelde regenwater als op het voorkomen van grondwateroverlast in het relatief laag gelegen en nat gebied.
- b) Tijdens de uitvoering onvoorziene bodemverontreinigingen zijn aangetroffen die een kostenverhoging en een langere uitvoeringstermijn veroorzaken.

Naar verwachting zal het nog definitief te ramen projectbudget om in Zwartebroek het rioelstelsel te verbeteren en hemelwaterwater en afvalwaterwater gescheiden af te voeren hoger zijn dan de huidige raming.

De projectscope is vergroot en verbreed door het geheel afkoppelen van de Platanenstaat en de Eendrachtstraat (gedeeltelijk) en door de integrale – en klimaatadaptieve herinrichting van de openbare ruimte in de Wielweg, Platanenstraat, Albert van Meerveldstraat (gedeeltelijk) en de Eendrachtstraat (gedeeltelijk). Voor de realisatie van het project zijn een nieuw rioleringsplan en een nieuwe projectopdracht opgesteld. De voorbereiding is voorzien in 2020 en de uitvoering in 2021-2022.

Voor de industrieterreinen Harselaar - West en Harselaar - Oost is een nieuw Basisrioleringsplan (BRP) opgesteld. De voornaamste maatregel uit dit plan is hemelwaterberging op particulier terrein waarvoor met de terreineigenaren overeenkomsten zijn af te sluiten. Hoewel het sluiten van de overeenkomsten lang geduurd heeft is de verwachting dat het College het plan met de overeenkomsten medio 2020 kan vaststellen. Aansluitend kunnen de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen op Harselaar - West beginnen. Op Harselaar - Oost zijn de uit te voeren maatregelen in combinatie met de geplande revitalisatie uit te voeren.

De huidige subsidieregeling particulier afkoppelen is per 31 december 2019 vervallen. Een nieuwe subsidieregeling is in ontwikkeling en medio 2020 door de Gemeenteraad vast te stellen. Ondertussen zijn de huidige subsidieregeling en het beschikbaar gestelde budget nog wel in gebruik om ondersteuning te kunnen blijven bieden aan initiatieven van inwoners en bedrijven voor het afkoppelen van hemelwater.

Het gebruik van de regeling is blijvend te stimuleren met gerichte communicatie ter vergroting van het klimaatbewustzijn en aansluitend op duurzaamheidsacties. Hiervoor is € 10.000,- geraamd.

Er is geen sprake van acute grondwateroverlast zodat het treffen van maatregelen niet nodig is en het budget van € 160.000,- niet gebruikt wordt.

Dit budget is in te zetten om kansen voor rioolvervanging, afkoppelen van regenwater en klimaatadaptieve herinrichting van de openbare ruimte te benutten bij de uitvoering van integrale projecten in de openbare ruimte zoals in Zwartebroek is voorzien.

Berichten over klimaatveranderingen nemen toe. Keer op keer worden hittestatistieken verbroken en piekbuien komen steeds vaker voor. In het kader van het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie en het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie wil de gemeente zich op een actieve wijze voorbereiden op de te verwachten klimaatverandering. Voor de externe ondersteuning van gemeentelijke- en regionale ontwikkeling van klimaatadaptief beleid en bijdragen aan klimaatbijeenvakkomsten is € 15.000,- opgenomen.

Het huidige GRP loopt af. Voor het opstellen van een nieuw GRP 2021 - 2026 heeft het College op 5 november 2019 een Plan van Aanpak vastgesteld. Aansluitend wordt in 2020 het nieuwe GRP geschreven. Hiervoor is € 55.000,- geraamd.

De relatief lange planperiode biedt gelegenheid om na de implementatie van de Omgevingswet het Gemeentelijk Rioleringsplan om te vormen naar een Gemeentelijk Rioleringsprogramma en tegelijkertijd het GRP uit te voeren.

Assetmanagement is voor het opstellen – en uitvoeren van beleid een randvoorwaarde. Hierbij beschrijft een visie de databehoeftes en een bijbehorend proces van het op orde krijgen en houden van alle riool- en waterdata. Een plan van aanpak vormt het startpunt om visie en proces vorm te geven met als doel te bepalen welke data nodig zijn, waar deze zijn te vinden en hoe ze zijn in te winnen, aan te vullen en vast te leggen. Voor de externe advisering en procesondersteuning is in 2020 € 45.000,- geraamd.

De actualisatie van het oude Basisrioleringsplan (BRP) Voorthuizen is begonnen en voor het BRP Barneveld op te starten. Hierbij is klimaatadaptatie één van de uitgangspunten. Het nieuwe BRP Voorthuizen is medio 2020 door het College vast te stellen. De uit het plan voortkomende maatregelen en bijbehorende kosten zijn in het nieuwe GRP op te nemen. Voor externe ondersteuning van beide plannen is € 45.000,- geraamd.

Momenteel is een gemeentelijk waterbeheerplan niet beschikbaar. Ook zijn het te beheren areaal, het gewenste beheerniveau en de kosten niet inzichtelijk.

In het kader van klimaatadaptatie is het van belang dat deze kleine wateren en objecten goed functioneren en daarmee bijdragen aan het verwerken van extreme neerslag om de kans op wateroverlast terug te dringen. Het op te stellen gemeentelijk waterbeheerplan biedt een instrument om het goed functioneren van deze kleine wateren en objecten te kunnen borgen. Voor externe ondersteuning is € 25.000,- geraamd.

Als gevolg van personele schaarste op de arbeidsmarkt bleek het moeilijk om twee vaste formatieplaatsen bij V&I Riolering & Water ingevuld te krijgen. De via detachering uitbestede werkzaamheden van deze formatieplaatsen wordt afgebouwd. De kosten à € 15.000,- komen ten laste van de jaarlijkse uitgaven van het GRP.

Ondanks de recente invulling per april 2019 en van begin januari 2020, is er per 1 mei weer een vacature adviseur riolering en water als gevolg van het vertrek van een collega. Om te voorkomen dat het opstellen van de BRP 's nog verder vertraagd, wordt voorgesteld € 50.000,- te reserveren voor uit te besteden werkzaamheden.

Kostenraming uitvoeringsplanning 2020:

Samengevat uit bijlage 2 bedragen de geraamde kosten van de investeringen en de jaarlijkse uitgaven voor de uitvoeringsplanning 2020:

Nieuwe maatregelen	Onderzoek	Beheermaatregelen		Totaal
Verbetermaatregelen € 620.000,-		Vrij verval riolen € 0,-	Drukriolering Gemalen € 464.685,-	Investeringen € 1.084.685,-
	Planvorming Meetnetten afvalwaterketen en grondwater Detachingskosten € 458.000,-		Persleidingen € 0,-	Jaarlijkse uitgaven € 458.000,-
Totaal				€ 1.542.685,-

Dekking:

Alle genoemde werkzaamheden en maatregelen staan opgenomen in het GRP, waardoor de dekking ook geregeld is via baten uit de rioolheffing en, waar nodig, via de voorziening GRP.

Baten:

Het product riolering en water is zelf financierend; de lasten worden gedekt door de inkomsten van de gemeentelijke rioolheffing.

Voor 2020 is het tarief van de rioolheffing verhoogd in overeenstemming met het GRP-scenario van tariefontwikkeling om de doelen uit het GRP te kunnen realiseren.

Het tarief in 2020 bedraagt € 179,25 wat lager is dan het landelijk gemiddelde.

5. Uitvoering.

Planning:

De uit te voeren activiteiten zijn vermeld in bijlage 2: "Uitvoeringsplanning 2020; activiteiten, kosten en kapitaallasten" en geborgd in het programma Projecten In Beeld (PIB).

Communicatie:

In de afzonderlijke projectplannen van de uit te voeren maatregelen is de afstemming en participatie met gemeentelijke afdelingen, bewoners, bedrijven, hulpdiensten en andere overheden opgenomen.

Evaluatie/controler:

Evaluatie van de uitvoeringsplanning 2020 gebeurt bij het opstellen van de uitvoeringsplanning voor 2021. In de jaarlijkse cyclus stelt het College zowel de evaluatie als de uitvoeringsplanning vast en informeert de Gemeenteraad.

6. Bijlagen.

1. GRP 2016 – 2019; Evaluatie Uitvoering 2019; uitgevoerde activiteiten en financieel overzicht;
2. GRP 2016 – 2019; Uitvoeringsplanning 2020; activiteiten, kosten en kapitaallasten;
3. GRP 2016 – 2019; Totaal financieel overzicht.